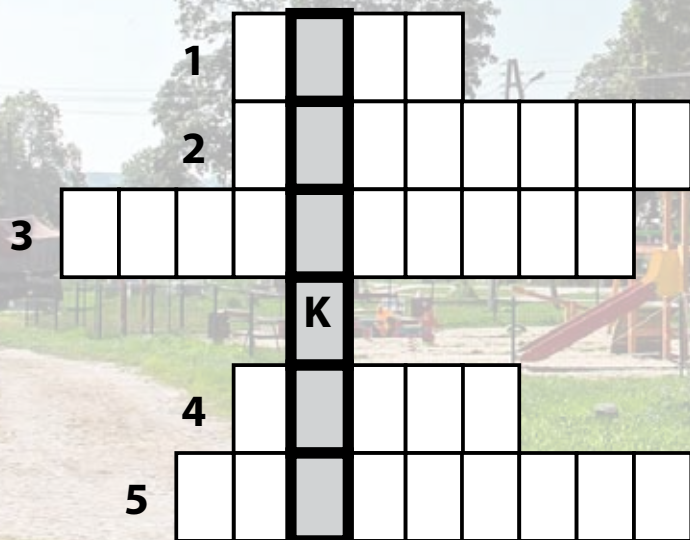

KRZYŻÓWKA

Rozwiązaniem krzyżówki będzie nazwisko tutejszego pastora, Jacobusa, który był inicjatorem budowy tutejszego kościoła w latach 1721-1723. Zarówno pastor, jak i jego żona zostali pochowani pod posadzką tutejszego kościoła. Upamiętniają to napisy na płytach posadzki był widoczny jeszcze w początkach XX wieku.

1. Pierwsze imię zmarłej, której nagrobek zachował się nie daleko południowo-wschodniego narożnika kościoła (trzecia linia napisów).
2. Nazwa skansenu, czyli gospodarstwa w Zaborsku, które powstało w celu prezentacji miejscowego rzemiosła, historii, sztuki i obyczajów związanych z tradycjami lokalnymi, głównie rybackimi.
3. Święty Jan, patron tutejszego kościoła.
4. Ostatnia cyfra z daty budowy kościoła, umieszczonej na wschodniej ścianie świątyni, wpisana słownie.
5. Styl architektoniczny, w jakim został wybudowany kościół w Zaborsku.

Gdzie to jest?

Zaborsko – wieś w północno-zachodniej Polsce, w województwie zachodniopomorskim, powiecie pyrzyckim. Gmina Warnice.

Jak dojechać?

– Z drogi krajowej nr 10 (Szczecin – Bydgoszcz) zjazd „Stargard Centrum” na drogę nr 106 w kierunku Warnic i Obrytej. W Obrytej zjazd do Zaborska przez Stary Przylep.

– Z drogi S3 (E65) na wysokości Parnicy zjazd na drogę nr 122, z której należy zjechać w lewo w Lubiatowie w stronę Zaborska.

Początek questu:

Przy głównej drodze prowadzącej przez wieś (z Lubiatowa do Starego Przylepu), na wysokości kościoła.

Czas przejścia: ok. 45 min

Opiekun wyprawy:

Stowarzyszenie „WIR” – Wiejska Inicjatywa Rozwoju
Rynek Staromiejski 5
73-110 Stargard
e-mail: wir-igd@wp.pl
www.wir-igd.org.pl
tel. 91 578 43 78

Projekt questu: Małgorzata Duda

Opracowanie trasy: Małgorzata Duda, Tomasz Duda

Tekst: Małgorzata Duda

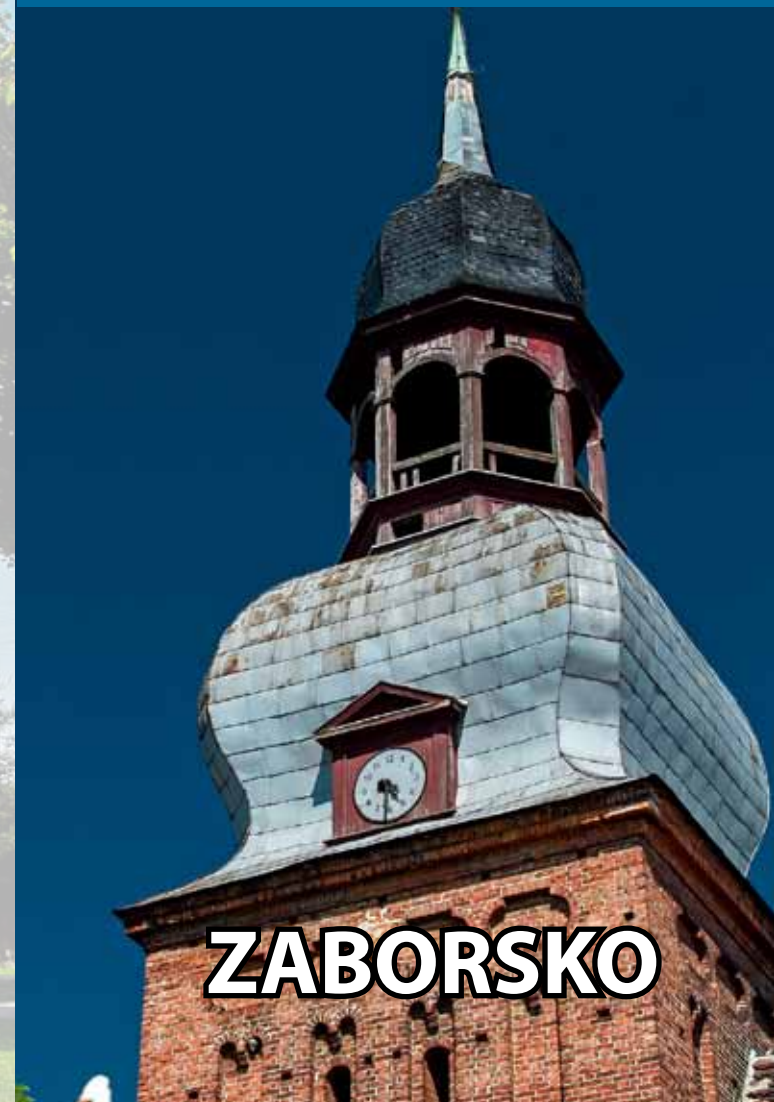
Zdjęcia: Tomasz Duda

Rysunki: Lidia Lalak-Szawiel

Quest powstał na zlecenie Stowarzyszenia „WIR”
- Wiejska Inicjatywa Rozwoju - 2018 r.

Wydawca: dudowie.pl Małgorzata Duda

ZACHODNIOPOMORSKI QUEST REGIONALNY

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Publikacja opracowana na zlecenie Stowarzyszenia „WIR”

- Wiejska Inicjatywa Rozwoju, współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach „Wsparcia dla rozwoju lokalnego
w ramach inicjatywy LEADER”, objętego PROW na lata 2014-2020.

Ziemie pyrzycką eksplorujemy,
dzisiaj Zaborsko zwiedzać będziemy.
Przy głównej drodze,
co przez wieś biegnie,
naszą wędrówkę zaczynamy.
Mając przed sobą sylwetkę kościoła,
z lewej go strony okrążamy.

I spójrz od razu w głębi po lewej
na gospodarcze zabudowania.
Ziemia od wieków żyzna tu była,
dobra do gospodarowania.

Od wieków tu mieszkańcy pszenicę uprawiali,
siali ją i zbierali, zwierzęta też hodowali.
Więc oprócz domów mieszkalnych
stodoły i chlewy budowano
i ziarna, narzędzia i zwierzęta
w murach tych trzymano.

Zerknij teraz po prawej
na mur, którym kościół jest otoczony.
W murze tym kamień z cegłą
ciekawie jest połączony.

Skręć proszę, gdy miniesz kościół, w prawo,
choćby Ci się zdawało,
że wchodzisz do kogoś na podwórko
– do bramy kościelnej idź śmiało.
Na przykościelny wejdz teren
i wzrokiem obejmij kościół cały,

bo na Pomorzu budowle w tym stylu
ogromnie rzadko się zdarzały.
Zamiast wysokiej strzelistej wieży,
jakie w gotyku się budowało,
i okien ostrym łukiem zakończonych
– to co innego się zachowało.

Wieża ma hełm tak zwany cebulasty,
bo wygięciami cebulę przypomina,
okna z szybkami małymi, łukiem zakończone
– bo barokowy styl ten kościół ma.

Niewiele barokowych obiektów
na Pomorzu się zachowało,
więc warto to podkreślać
i mówić o tym śmiało.
A cegła, która ściany
świątyni tej utworzyła,
z rozbiórki wcześniejszej (średniowiecznej)
budowli pochodziła.

Choć kiedyś kościół ten nagrobki licznie otaczały,
to ślady starego cmentarza do dziś się nie zachowały.
Z wyjątkiem nagrobka jednego,
na wschód od wejścia leżącego.
Przyjrzyj się, jak pochowana tu
na pierwsze imię miała
i wpisz to imię poniżej,
by się krzyżówka rozwiązać dała.

.....

Na wprost nas, czyli na południowej ścianie,
drzwi do wnętrza kościoła prowadzą.
Lecz poza porą przed nabożeństwami
zwykle otworzyć się nie dadzą.
Chyba że wcześniej się umówisz
na kościoła tego zwiedzanie
– bo we wnętrzu też cię czeka
niezwykle ciekawe oglądanie
tego, co po dawnych mieszkańcach pozostało,
a w zaborskim kościele jest tego niemało.

W tysiąc dziewięćset trzydziestym wnętrze remontowano
i wtedy przepiękne malowidła na stropie wykonano.
Jezus chrzczoney w Jordanie
przez Jana – patrona świątyni,
Jezus nauczający
i Mojżesz z tablicami swymi.

I jeszcze ciekawy jest główny ołtarz,
co kiedyś pośrodku miał ambonę,
z której to przez pastora
kazania były głoszone.

Kiedy wyjdiesz na zewnątrz,
uważnie przyjrzyj się ścianom,
gdy będziesz obchodził kościół wokół.
Na wschodniej ścianie go podpisano.
Datę wyrytą tam umieszczono
– kiedy budowę ukończono.
Wpisz ją obok do krateczki,
przyda się później do krzyżówek.

Gdy wyjdiesz z kościoła, podążaj w prawo,
miń miejsce, które kojarzy się z zabawą.
Przejdź na prawą stronę nawis* dawnego
i podążaj nią do numeru dziewiętnastego.

*Nawisie – plac położony w centrum wsi, często o kształcie wrzeciona. Pierwotnie stanowił własność wspólną wsi i był otoczony zagrodami. Bardzo często na nawisie znajdował się kościół i otaczający go cmentarz.

W tym miejscu stał dom zabytkowy
w konstrukcji drewnianej – tu akurat ryglowy.
W katalogu zabytków nawet był wpisany,
ale obecnie, niestety, jest już zrujnowany.
Obejrzyj dokładnie tę budowlę ryglową,
jeszcze sto lat temu dla tej wsi typową.

A potem wróć drogą znów w stronę kościoła,
lecz wcześniej szukaj po lewej, gdzie skansen Jeziorak.
To miejsce, w którym poznasz
miejskowe rzemiosło i obyczaje,
zorganizujesz zajęcia dla dzieci
i bawić się będziesz wspaniale
przy ryb wędzeniu lub chleba pieczeniu.
Możesz tu kupić zezwolenie do połowu ryb w jeziorze.
Szeroką ofertę sprawdzić w internecie możesz.
Konferencję lub warsztaty też tu zorganizujesz,
jeżeli odpowiednio wcześniej wszystko zaplanujesz.

Przyjemnego pobytu
w Zaborsku ci życzymy.
I w tym miejscu wspólne zwiedzanie
na dzisiaj kończymy.